

PROGRAMUL PARTIDULUI NOUA OPȚIUNE ISTORICĂ

Înființarea Partidului Noua Opțiune Istorica a creat condițiile unei cotituri, nu doar politică, dar și culturală și morală, în viața Moldovei. S-a pus în mișcare o forță care își propune să dea țării, în sfârșit, o nouă direcție. Se redeschide o speranță, putem din nou să ne gândim viitorul. Avem nevoie de o Moldova nouă. Acesta este argumentul și misiunea Noua Opțiune Istorica: să reamplaseze Moldova pe pozițiile noi deschise de globalizarea lumii, să reunească moldovenii pe baza unui pact de cetățenie reînnoit, să le dea conștiința și mândria de a fi o națiune puternică. NOI avem răspuns la marile întrebări ale tinerilor care, nu mai au încredere în viitor și se tem că vor avea o viață de permanentă sărăcie și nesiguranță. Este esențial să redăm glasul tinerilor, pentru că ei sunt cei care pun problema valorificării talentelor și a energiilor și problema liberalizării societății, în prezent inevitabilă.

O mare parte dintre organismele sociale și dintre structurile guvernului Statului și ale economiei a devenit anacronică, nemaifiind aptă să răspundă noilor provocări ale mondializării. La aceasta s-a adăugat și faptul că un sistem politic caracterizat de certuri și dezbinări a slăbit prea mult capacitatea guvernelor și a instituțiilor democratice de a lua marile decizii, care sunt necesare dezvoltării țării. S-a creat astfel un gol politic foarte periculos, care a făcut loc demagogiei populiste, aroganței unor oligarhii restrânse și, de asemenea, puterilor opace care tind să se sustragă de la controlul legii și al instituțiilor democratice.

În consecință, Statul își pierde încrederea în sine și nu își mai folosește tot potențialul de creștere, nu mai investește suficient în cercetare, în cultură și în educație, nu se mai mobilizează pentru a genera noi inițiative antreprenoriale, penalizând astfel tinerele generații, talentul femeilor, forțele creative ale națiunii.

Partidul NOI ia ființă pentru a declara faptul că acest lucru nu reprezintă un destin inevitabil. Mesajul său de încredere pleacă de la convingerea că energiile Statului sunt mari și pot fi trezite printr-un proces de profundă reînnoire a societății moldovene și prin formarea unei noi clase de conducere, aptă să îi direcționeze pe moldovenii pe căile lumii, acele căi pe care un popor ca al nostru a știut să le parcurgă timp de atâtea secole, cu civilizația sa.

Aceasta este noutatea Partidului Noua Opțiune Istorica. Ia ființă un partid care e hotărât să înfrunte problema ce sufocă națiunea: lipsa unei democrații puternice, capabilă să decidă. Tocmai pentru că nu se mai recunoaște în ideologiile rigide de proveniență comunistă, societatea are nevoie de un nou cadru politic de referință. În acest partid se îmbină mari tradiții, conștiente de faptul că doar ele singure nu sunt adecvate pentru a asigura acest cadru de referință. Însă problema de astăzi, dacă dorim să readucem la viață acest patrimoniu, nu înseamnă să punem la un loc resturile unei istorii trecute, ci să alcătuim o viziune împărtășită a lumii, construind pe această bază proiectul unei noi MOLDOVE.

Depășirea crizei politice se poate realiza numai prin promovarea unei noi clase conducătoare și prin înnoirea formelor sale de selecție, care să stabilească un raport mai direct și mai constant între politică și societate, care să reducă privilegiile neadecvate ale conducerii politice și dezvoltarea exagerată a organismelor instituționale.

Libertatea femeilor schimbă lumea. Femeile se situează în centrul noii gândiri apărute și care privește modalitățile în care se dezvoltă societățile omenești. Ele impun o schimbare radicală în raporturile dintre oameni. Cu toate acestea, fac obiectul unor reacții feroce, violențe sexuale, violențe fizice. Împotriva tuturor acestor lucruri, noi avem datoria de ne opune. Prezența femeilor în câmpul muncii și în viața civilă a reprezentat o parte importantă a creșterii economice și culturale și a condiționat modernizarea noastră. Așadar a sosit momentul să depășim gravele întârzieri și să deschidem ușile femeilor, dându-le acestora nu doar aceleași drepturi, dar și aceleași șanse în toate domeniile, inclusiv în politică.

Prioritatea o reprezintă repornirea dezvoltării Statului, relansarea unei dezvoltări durabile și de calitate, cea care a lipsit în ultimii ani. Pentru acest obiectiv trebuie să ne mobilizăm toate energiile cu care este înzestrată societatea moldovenească. O piață deschisă este un instrument esențial pentru dezvoltare. Sarcina Statului nu este de a interveni în activitățile economice, ci de a stabili regulile pentru buna funcționare a pieței, pentru a menține concurența chiar și prin politici de liberalizare și pentru a crea condițiile de context și de oportunitate, utile pentru a promova inovația și calitatea.

Noi dorim o societate deschisă care să considere persoanele în funcție de calitățile lor, îndepărtând barierele economice și sociale, și recompensând meritul și nu privilegiile. Vrem ca fiecăruia să îi fie garantată libertatea de a se realiza în funcție de talentele și de înclinațiile sale, fără deosebiri de sex sau de proveniență socială, de opinii religioase sau politice. Extinderea drepturilor cetățeanului este parte constitutivă a unei concepții moderne de dezvoltare, pe lângă simplii parametri economici. Cetățenie și incluziune reprezintă pârgia unui nou spirit cetățenesc și a unor noi șanse pentru indivizi, în alegerile educaționale și profesionale, precum și în dimensiunea socială și afectivă. În acest cadru trebuie recunoscute și reglementate prin lege drepturile și obligațiile persoanelor care conviețuiesc sub forma uniunilor de fapt.

Ceea ce trebuie să scandalizeze nu este doar sărăcia, ci este lipsa de oportunități: sărăcia unui copil care nu poate studia, exploatarea indecentă a unui muncitor, frustrarea unui tânăr care vede cum i se închid toate ușile, a unei femei care încă mai trebuie să aleagă între a fi mamă și a avea un serviciu. Corectarea diferențelor abisale dintre punctele de plecare tipice pentru o societate închisă și de tip castă, și oferirea unor egalități de șanse tuturor, aceștia sunt cei doi stâlpi care împreună susțin dezvoltarea și dreptatea.

NOI suntem un partid politic modern și progresist, de esență social-democrată, un partid național cu vocație europeană, orientat spre viitor.

Noi continuăm tradiția stângii naționale, democratice și patriotice din teritoriul național de la răsărit de Prut.

Noi suntem un partid ancorat în realitățile naționale, deschis spre modernizare și dezvoltare socială, promotor ferm al democrației și al reformei în toate componentele societății, cu un accent deosebit pe reforma economică.

Noi ne adresăm prin întreaga noastră activitate celor mulți și obidiți, bărbați și femei, tineri și bătrâni, de la orașe și sate, majoritari sau minoritari, în dorința noastră fermă de a construi un viitor mai bun și mai drept pentru noi toți și pentru copiii noștri.

Idealurile și acțiunile noastre sunt legate de principiile și valorile fundamentale ale social-democrației moderne, cum sunt: libertatea și demnitatea umană, egalitatea șanselor, respectul față de muncă și proprietate, binele public, justiția socială și solidaritatea umană.

Social-democrația reprezintă doctrina politică privind organizarea și conducerea democratică a societății, având la bază principiile egalității și dreptății sociale, ale promovării intereselor producătorilor de valori materiale și spirituale, ale protecției sociale a categoriilor de cetățeni defavorizați, prin limitarea puterii claselor sociale avute, îndeosebi a monopolurilor.

Noi recunoaștem valorile și principiile promovate de Partidul Socialiștilor Europeni, de Internaționala Socialistă și milităm pentru aplicarea acestora în viața social-politică națională, colaborăm și întreținem relații cu partide sau organizații social-democrate sau de altă orientare politică democratică din țară și de peste hotare.

Noi acționăm pentru modernizarea permanentă a societății noastre, pentru integrarea ei deplină în familia europeană. Pentru toate acestea ne angajăm, politic și moral, în fața cetățenilor Republicii Moldova.

Principiile și valorile noastre fundamentale

Demnitatea umană

Noi recunoaștem și respectăm demnitatea fiecărei ființe umane. Oamnei sunt cea mai de preț valoare a țării. Investiția în oameni stă la baza credinței și politicilor noastre. Toți cetățenii țării trebuie să aibă acces egal la drepturi, obligații și oportunități. Cultura, educația permanentă, sănătatea sunt drepturi egale pentru toți, iar nu privilegii.

Crucială este demnitatea muncii, care trebuie să fie apărută și valorificată sub toate formele sale. Aceasta este sarcina noastră și își are rădăcinile în ceea ce a fost dintotdeauna un obiectiv principal al tradițiilor politice și culturale care se împletesc în acest partid. Munca este o manifestare esențială a creativității umane; realizează capacitățile și întărește autonomia și demnitatea persoanelor; este un factor de neînlocuit de dinamism social, loc și instrument pentru transmiterea de experiențe și de cultură. În mod deosebit, munca femeilor, promovarea sa concretă și efectivă, chiar și prin intermediul politicilor de stimulare a angajării de forță de muncă feminină și de armonizare cu munca de îngrijire și redistribuirea sa între sexe, este un factor esențial pentru dezvoltarea economică și pentru modernizarea Statului.

Peste tot, munca s-a diferențiat enorm de mult, aceasta și pentru că viteza proceselor inovative impune flexibilitate și frecvente schimbări în cursul activității în câmpul muncii. Dar tocmai natura producției este cea care solicită tot mai puțin efort și tot mai multă participare, știință, inteligență, iar aceasta necesită nu reducerea muncii ca mână de lucru precară expusă la pericole continue, chiar și mortale, ci mai degrabă protejarea sa și valorificarea rolului său social. Munca este adevărata bogăție a națiunilor și este o pârgie puternică ce împinge întreprinderile către producții din ce în ce mai calificate. Nici o țară nu se poate fonda pe munci "precare" și pe "vieți de doi bani".

Libertatea

Libertatea este proprie firii umane și constituie o premisă fundamentală pentru ca fiecare persoană să-și poată construi propriul destin prin punerea în valoare a capacităților sale. Oricine invocă libertatea pentru sine trebuie să recunoască și să respecte libertatea celorlalți. Statul trebuie să le garanteze tuturor cetățenilor o libertate politică și economică cât mai largă. Libertatea trebuie să fie una reală, nu doar declarată și fixată în legi. Noi recunoaștem și protejăm libertățile fundamentale ale omului, așa cum sunt ele definite de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale din 1950: libertatea de gândire, de expresie,

de conștiință și de credință, de asociere etc. Orice cetățean nu trebuie să fie doar un consumator pasiv al libertății oferite de stat, ci să fie un membru activ al societății, participând, în solidaritate cu alții, la construirea binelui public, comun. Conceptul de libertate este strâns legat de cel al demnității umane.

Egalitatea

Egalitatea exprimă valoarea socială egală a tuturor ființelor umane. Libertatea și egalitatea nu sunt contradictorii, ci complementare și indivizibile. Egalitatea de drepturi pe plan economic, social și cultural este esențială pentru garantarea diversității și a progresului social. Egalitatea dintre bărbați și femei este unul dintre punctele principale ale politicilor noastre. Egalitatea autentică trebuie înțeleasă ca egalitate de șanse și oportunități și nu trebuie confundată cu egalitarismul uniformizat. Diversitatea trebuie să stea la baza egalității dintre oameni și comunități.

Dreptatea

Dreptatea înseamnă lipsa oricărei discriminări și asigurarea practică și uniformă pentru toți membrii societății a drepturilor și libertăților proclamate prin Constituție și legi. Dreptatea presupune dreptul fiecăruia la protecție contra acțiunilor arbitrare sau abuzive din partea statului și reprezentanților săi.

Solidaritatea

Noi înțelegem solidaritatea ca pe o formă de investiție colectivă în viitorul comun al tuturor membrilor societății care sunt interdependenți și legați între ei prin același destin istoric. Solidaritatea trebuie să se concretizeze într-o relație pozitivă de cooperare și întrajutorare între indivizi, generații, categorii sociale, comunități locale, naționale și popoare. Deosebit de importantă este solidaritatea exemplară a elitelor democratice ale țării cu ansamblul societății. Pe plan istoric, solidaritatea între generații implică asumarea trecutului poporului nostru așa cum a fost el, dar și asumarea responsabilității pentru generațiile viitoare. Într-o lume a globalizării și interdependenței tot mai mari dintre state și popoare, solidaritatea regională și internațională este o condiție indispensabilă pentru supraviețuirea omenirii. Pentru depășirea sechelelor istoriei, o solidaritate pozitivă și constructivă între Republica Moldova și România, bazată pe comunitatea de limbă, istorie, cultură și spiritualitate este o formă de slujire a binelui comun al membrilor celor două societăți.

Subsidiaritatea

Statul există pentru cetățeni și comunitățile lor, nu invers. Subsidiaritatea este antonimul și contrabalansa centralismului. Ea reprezintă principiul care obligă statul și autoritățile centrale să-și suprimă tendința de a se implica până și în cele mai mici probleme ale cetățenilor și ale comunităților locale. Statul trebuie să le delegheze cetățenilor și comunităților lor împuternicirile privind problemele care pot fi rezolvate la nivelul acestora. Subsidiaritatea presupune dreptul de inițiativă pozitivă al cetățenilor și al comunităților locale în probleme care îi privesc direct.

Responsabilitatea

Libertatea de decizie și de acțiune presupune responsabilitate. Principiul responsabilității se referă nu doar la cetățeni, cât mai ales la autoritățile statului, fie că sunt centrale sau locale. Noi pledăm pentru o responsabilizare maximă a reprezentanților statului în raport cu societatea. Nici un abuz împotriva drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor și comunităților lor nu trebuie

tolerat și lăsat fără tragere la răspundere. Vom promova Legea responsabilității administrative și ministeriale și vom veghea asupra implementării ei fără indulgență.

Drepturile Omului

Noi apărăm drepturile și libertățile omului, respectăm dreptul la identitate culturală, lingvistică, religioasă și etnică al tuturor moldovenilor, inclusiv al celor aparținând minorităților naționale și al celor care dețin dublă cetățenie, combatem și condamnăm extremismul de orice fel, manifestările de rasism, șovinism, separatism etnic sau teritorial. Orice lege trebuie să fie ajustată prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, ținând cont și de alte drepturi cum sunt: dreptul la informare, dreptul la secretul vieții personale și de familie, dreptul la un mediu nepoluat, dreptul la identitate genetică etc.

Democrația

Democrația politică reprezintă pentru noi cadrul necesar și condiția prealabilă pentru toate celelalte drepturi și libertăți. Democrația înseamnă libertatea de exprimare a voinței populare prin intermediul structurilor de stat alese în urma unor scrutine libere și corecte. Democrația trebuie să fie reală și funcțională, nu doar formală. Democrația autentică este incompatibilă cu orice formă de totalitarism sau autoritarism. Aplicarea practică de către toți actorii politici a principiilor și valorilor democratice este o premisă esențială pentru funcționarea statului de drept și atingerea binelui public.

Statul național, democratic și de drept

Statul este temelia conviețuirii populației în libertate, solidaritate și dreptate. Republica Moldova este stat național, format ca expresie a voinței națiunii majoritare și reprezentanților minorităților etnice. Noi promovăm și susținem statul de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptate și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului nostru. Noi milităm pentru respectarea suveranității naționale, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale, a ordinii de drept și a principiilor democrației constituționale.

Binele public

Binele public sau comun este o continuare a binelui individual și familial și se sprijină pe un ansamblu de valori, tradiții și așezăminte sociale, economice, culturale, educaționale, juridice și politice orientat spre bunăstarea întregii societății și a tuturor membrilor ei. Statului îi revine responsabilitatea de a asigura condițiile necesare pentru atingerea binelui comun. Conceptul de bine public își găsește cea mai reușită expresie în politicile economice și sociale social-democrate, întrucât armonizează interesele statului cu cele ale fiecărui cetățean.

Interesul național

Noi promovăm valorile și interesele naționale, contribuim la formarea opiniei publice, participăm cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice și stimulăm participarea cetățenilor la scrutinuri, potrivit legii. Republica Moldova trebuie să devină un stat național în care toți cetățenii să fie respectați. Noi acționăm pentru respectarea Constituției și a legilor țării, pentru promovarea principiului separării puterilor în stat și milităm pentru asigurarea unor raporturi corecte între individ, societatea civilă și stat. Orice politici trebuie să pornească de la interesele noastre naționale, pe care autoritățile, partidele politice și societatea civilă au datoria de a le defini și promova în orice împrejurări. Noi pledăm pentru afirmarea și apărarea

intereselor naționale în structurile europene, euroatlantice și internaționale, pentru promovarea unei politici externe a statului consacrată dezvoltării relațiilor cu toate statele, îndeosebi cu țările vecine.

Proprietatea privată

Noi garantăm și protejăm proprietatea privată dobândită legal. Proprietatea privată stă la baza economiei de piață, fiind expresia economică a liberei inițiative a cetățeanului. Considerăm că proprietatea privată este un factor esențial al progresului economic general și al bunăstării individuale și ne pronunțăm pentru dimensionarea rațională, pe criterii de eficiență, a proprietății publice și private a statului. Proprietatea acumulată prin încălcarea legii este un atentat la libertatea și bunăstarea celorlalți.

Economia socială de piață

În centrul politicilor noastre economice este omul cu problemele și necesitățile lui. Noi respingem atât conceptul economic comunist, cât și pe cel capitalist liberal, care și-au demonstrat ineficiența și au eșuat. Economia trebuie să fie liberă, să se bazeze pe concurență deschisă, să dea randament și eficiență, să asigure o stabilitate a prețurilor și să fie orientată social. Crearea de noi locuri de muncă și asigurarea accesului la muncă al tuturor este unul dintre scopurile noastre pe plan economic. Noi susținem munca bine organizată ca izvor al bunăstării individuale și naționale. Munca bine plătită este cea mai bună protecție socială.

Protecția familiei

Familia este așezământul natural și cel mai vechi de conviețuire umană civilizată. Creată prin căsătoria liber consimțită dintre un bărbat și o femeie, familia reprezintă o instituție fundamentală a națiunii și statului. Soțul și soția sunt egali în drepturi și îndatoriri, inclusiv în creșterea, educația și instruirea copiilor. Coeziunea familială constituie un element premergător coeziunii și solidarității sociale și naționale. Statul are obligația să asigure prin legislație, politici și practici protecția familiei, mamei și copilului. Valorile familiei trebuie promovate în societate, inclusiv prin școală. Noi vom asigura condiții pentru protecția vieții și încurajarea natalității.

Promovarea natalității

În condițiile actualului declin demografic sever și a slăbirii substanțiale a securității demografice a statului, promovarea natalității în societatea din Republica Moldova constituie o prioritate a politicilor noastre. Pentru atingerea acestui obiectiv vom acționa cu prioritate pe următoarele direcții: crearea condițiilor socioeconomice favorabile pentru nașterea și educarea mai multor copii; creșterea alocațiilor de stat pentru familii și a altor stimulente de natură financiară; susținerea familiilor tinere în obținerea de locuințe proprii (prin sistemul de credite preferențiale și acordarea de locuințe sociale); crearea condițiilor pentru îmbinarea rolurilor părintești și a celor profesionale; dezvoltarea sistemului public și privat de acordare a serviciilor de consiliere familială.

Ocrotirea sănătății

Ocrotirea sănătății populației este una dintre prioritățile politicilor noastre. Toți cetățenii, indiferent de starea lor financiară, vârstă, domiciliu, poziție socială trebuie să aibă aceleași șanse de sănătate și tratament. Noi considerăm că sistemul de subvenționare a sănătății trebuie reevaluat, iar ponderea resurselor bugetare alocate domeniului în raport cu Produsul Intern Brut să crească la nivelul celor din statele Uniunii Europene.

Egalitatea de gen

Bărbații și femeile sunt egali spiritual și intelectual, fiind distincți și complementari ca fire. Egalitatea firească între cele două genuri și rolul social al familiei constituie elemente definitorii ale politicilor noastre. Nicio discriminare pe criteriul de gen nu trebuie admisă. Maternitatea trebuie protejată prin legi fără a aduce atingere paternității. Noi promovăm femeile în politică la egalitate cu bărbații. În cadrul partidului nostru avem o Organizație de femei, care generează politicile noastre în domeniul egalității de gen, al familiei, mamei și copilului.

Generația în vârstă

Experiența generației în vârstă trebuie pusă în serviciul societății. Persoanele în etate au dreptul la protecție din partea statului, dar și la respect și sprijin din partea tinerilor. Persoanele în etate au nevoie de un venit garantat de Casele de pensii, astfel încât să-și poată continua activitățile sociale, politice, culturale sau de producție, ducând un mod de viață decent și demn. Noi avem în sânul partidului o Organizație de seniori menită nu doar să le ofere persoanelor în vârstă cadrul de manifestare politică, ci și să asigure o legătură între aceștia și Organizația de tineret a partidului.

Tinerii

Tineretul reprezintă o garanție a viitorului societății și statului. Ca partid orientat spre viitor, considerăm că investiția în tineri este una strategică. Tinerii trebuie să aibă acces nelimitat la studii. Susținem dreptul tinerilor familiei de a avea o locuință și vom promova politici privind creditarea procurării sau construirii de locuințe pentru familiile tinere. Organizația noastră de tineret este implicată activ în viața de partid. Tinerii sunt reprezentați la nivelul conducerii partidului.

Educația

Educația este vitală pentru dezvoltarea unei societăți moderne, democratice, tolerante și prospere. Scopurile educației trebuie să fie: informarea, învățarea, transmiterea de cunoștințe, transmiterea de la o generație la alta a moștenirii culturale și spirituale, pregătirea persoanei pentru viața în societate pe baza egalității de șanse pentru toți, ajutorul acordat fiecărei persoane pentru a-și dezvolta plin potențial, integrarea persoanelor aparținând minorităților etnice și lingvistice în societate. O atenție specială trebuie să i se acorde relației dintre generații. Învățământul de stat trebuie să fie gratuit, conform prevederilor constituționale.

Identitatea națională

Fiecare persoană are dreptul de a-și asuma liber și manifesta propria identitate națională. Statul nu trebuie să intervină prin legislația și practicile sale în acest domeniu sensibil, lăsând decizia la latitudinea fiecărei persoane. Războiul identitar din sânul comunității majoritare (moldoveni/români) este unul de uzură, deviind energiile naționale într-o zonă obscură. Soluția noastră practică în această chestiune este simplă: obiectiv aparținem cu toții aceleiași comunități majoritare, chiar dacă ne autodefinim subiectiv prin termeni istorici diferiți, care sunt complementari și nu opozabili. Coeziunea națională este mai importantă decât orice polemică terminologică, care trebuie lăsată în seama forurilor științifice ale țării.

Națiunea civică și politonimul

Noi îmbrățișăm noțiunea de națiune civică, prin care înțelegem o entitate politică aptă să-i cuprindă și să-i susțină pe toți membrii societății, indiferent de apartenența lor socială, profesională, culturală, etnică sau religioasă. Toți cetățenii Republicii Moldova, indiferent de originea lor etnică (români, ucraineni, ruși, găgăuzi, bulgari, evrei, țigani/romi etc.) sunt moldoveni și constituie o singură națiune civică. Politonimul de moldoveni trebuie să li se aplice tuturor cetățenilor, nu doar celor aparținând etniei majoritare. Cetățenia nu trebuie confundată cu apartenență etnică a cetățenilor.

Cultura națională

Noi promovăm dezvoltarea învățământului, cercetării, științei și culturii, a Bisericii și tradițiilor sale - condiții esențiale ale progresului general al țării și ale spiritualității naționale și universale. Noi recunoaștem și garantăm dreptul inalienabil al persoanelor aparținând majorității etnolingvistice sau minorităților etnolingvistice de a-și manifesta liber identitatea culturală și de a-și educa propriii copii în spiritul tradițiilor culturale cărora le aparțin. Totodată, noi susținem și încurajăm persoanele aparținând minorităților etnolingvistice în dorința lor de a însuși limba oficială a țării și cultura majorității, ca una dintre condițiile integrării plene în societate și conviețuirii pașnice. La rândul său, majoritatea etnolingvistică trebuie să aibă o largă deschidere către cultura minorităților etnice istorice din țară. Limba română și alfabetul latin reprezintă repere fundamentale ale culturii majorității. Spațiul cultural și spiritual comun al Republicii Moldova și României trebuie să asigure libera circulație a valorilor culturale pe ambele maluri ale Prutului.

Conaționalii de peste hotare

Atașamentul față de conceptul spațiului cultural și spiritual comun impune tratarea conaționalilor noștri stabiliți în străinătate drept diasporă comună a Republicii Moldova și României. Conaționalii de peste hotare reprezintă două categorii distincte: comunitățile istorice autohtone din jurul spațiului cultural și spiritual comun și comunitățile mai vechi sau recente de emigranți politici și economici. Relațiile statului cu acești conaționali trebuie consolidate prin promovarea unor politici coerente de asistență cultural-identitară. Bugetul de stat trebuie să prevadă în mod obligatoriu un capitol separat privind susținerea comunităților extrafrontaliere ale conaționalilor.

Biserica și comunitățile religioase

Statul trebuie să fie neutru din punct de vedere religios, separat de Biserică. Noi respectăm deopotrivă toate cultele și confesiunile religioase și considerăm că Biserica și Statul sunt realități distincte, fiecare fiind suveran în domeniul său de activitate. Libertatea de opinie și libertatea de gândire constituie elemente esențiale ale unei democrații libere și autentice. Noi recunoaștem și respectăm autonomia cultelor religioase și considerăm că Statul trebuie să coopereze cu acestea în domeniul social, educațional și cultural-spiritual. Noi pledăm pentru egalitatea tuturor cultelor religioase în fața legii și pentru eliminarea privilegiilor acordate unui singur cult.

Dubla cetățenie

Republica Moldova este singurul stat apărut în spațiul ex-sovietic care admite dubla și multipla cetățenie. Dubla cetățenie este prevăzută și protejată de Constituția Republicii Moldova și nu trebuie să constituie un criteriu de limitare a drepturilor și libertăților cetățenești. Noi vom veghea ca persoanele care posedă dublă sau multiplă cetățenie să nu fie discriminate sub niciun pretext. Cetățenii străini care dobândesc cetățenia Republicii Moldova, precum și persoanele de

cetățenie moldoveană care dețin și cetățenia altui stat trebuie să manifeste loialitate și atașament față de Republica Moldova. Toate persoanele originare din fosta Basarabie, nordul Bucovinei, Ținutul Herța și fosta Republică Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească din stânga Nistrului, precum și urmașii acestora sunt îndreptățiți prin lege la dobândirea cetățeniei Republicii Moldova. Totodată, persoanele originare din Basarabia, nordul Bucovinei și Ținutul Herța sunt îndreptățiți prin lege la redobândirea cetățeniei române. Noi suntem înțelegători cu persoanele aparținând diverselor comunități etnice, majoritari sau minoritari, care solicită și obțin cetățenia statelor înrudite.

Aderarea la NATO

Noi pledăm pentru aderarea Republicii Moldova la Alianța Tratatului Atlanticului de Nord (NATO). În acest sens, vom propune anularea principiului constituțional declarativ privind neutralitatea permanentă a statului, neutralitate care s-a dovedit a fi inefficientă din motivul lipsei oricăror garanții internaționale. NATO reprezintă o asociere de state libere unite prin determinarea lor de a-și proteja securitatea, prin garanții reciproce și relații stabile între ele. Obiectivul esențial al NATO este să protejeze libertatea și securitatea tuturor membrilor săi prin mijloace politice și militare în conformitate cu principiile Cartei Națiunilor Unite. NATO lucrează pentru stabilitatea unei ordini de pace dreaptă și de durată în Europa, bazată pe valorile comune ale democrației, drepturile omului și pe guvernarea legii. NATO este cel mai puternic bloc politico-militar din lume, iar Republica Moldova are avantajul de a se învecina imediat cu statele membre ale alianței, precum și de a dezvolta cu aceasta programe comune de parteneriat pentru pace. Republica Moldova trebuie să facă parte din arhitectura europeană și euroatlantică de securitate colectivă. NATO este singurul bloc politico-militar care poate garanta o soluție viabilă pentru apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a statului.

Republica Moldova membră a Uniunii Europene

Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aliatul și vecinul nostru strategic imediat, trebuie să reprezinte un scop irevocabil pentru întreaga clasă politică. Republica Moldova are mai multe avantaje care îi îndreptățesc aspirațiile de integrare europeană: accesul direct la aquis-ul comunitar, întrucât limba română este una dintre limbile oficiale și de lucru ale UE; este cel mai mic vecin al UE și astfel nu prezintă probleme majore din punctul de vedere al unei integrări rapide; este singurul stat din lume cu un procent ridicat de cetățeni ai UE pe teritoriul său (circa 15%), iar acest procent este în creștere prin mecanismul dublei cetățenii; beneficiază de soluții economice din interiorul UE, întrucât peste 50% din forța sa de muncă se află în state membre ale Uniunii, generând venituri comparabile cu Bugetul de stat; este statul extracomunitar european care beneficiază de cel mai mare sprijin comunitar pe cap de locuitor; beneficiază de un Regim Comercial Asimetric (regimul preferințelor comerciale autonome) din partea UE; statele UE se situează pe poziția întâi în schimburile comerciale ale Republicii Moldova; o parte considerabilă a frontierelor sale se află sub controlul sau monitorizarea UE (frontiera de pe Prut și Dunăre și Misiunea UE de asistență la frontiera cu Ucraina - EUBAM). Pentru a deveni țară eligibilă pentru aderarea la UE, aspirațiile europene ale Republicii Moldova trebuie susținute în mod exemplar de un cadru legislativ și de politici și practici euroconforme, care să răspundă pe deplin criteriilor de la Copenhaga.

Cooperarea regională și transfrontalieră

Cel mai important mecanism de cooperare regională în care este implicată Republica Moldova este Parteneriatul estic, mecanism al Uniunii Europene. Noi considerăm că, dincolo de cooperarea cu structurile comunitare de la Bruxelles, Republica Moldova trebuie să solicite asistența multidimensională a României, ca stat comunitar vecin și țară înrudită. Totodată,

Republica Moldova trebuie să-și consolideze cooperarea în cadrul inițiativei regionale GUAM, a Organizației de Cooperare la Marea Neagră (OCMN), a Comisiei Dunării, a Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECF), a Inițiativei Central-Europene (ICE), a Acordului de Liber Schimb (CEFTA) și a altor organizații sau instrumente regionale de cooperare pe dimensiunile care reprezintă interes pentru țara noastră: energetică, transport, economie și comerț, informatică și telecomunicații, cultură și educație, mediu, sănătate, turism, lupta împotriva terorismului, combaterea crimei organizate și a traficului de droguri. Noi considerăm că Republica Moldova trebuie să-și intensifice cooperarea în cadrul euroregiunilor Dunărea de Jos, Prutul Superior, Siret-Prut-Nistru, Nistru. Cooperarea transfrontalieră cu România trebuie să prevadă restabilirea podurilor peste Prut acolo unde acestea au existat până în 1940 și deschiderea unor noi puncte locale de trecere a frontierei. Aceste măsuri vor fi de natură să dinamizeze schimburile comercial-economice și culturale între cele două maluri ale Prutului, care nu trebuie să separe, ci să unească cele două state ale noastre.

Suspendarea calității de membru al CSI

Republica Moldova este singurul stat membru al Comunității Statelor Independente (CSI) care nu este vecin cu niciunul dintre celelalte state membre, fiind separat teritorial de aproape 1000 de kilometri prin faptul că Ucraina nu este membru al CSI, ci doar observator. Totodată, CSI este o organizație în care statele membre nu sunt egale și nu au drept de vot paritar, în condițiile în care Federației Ruse îi revin 51% din voturi, iar Republicii Moldova – 3%. Noi considerăm că Republica Moldova trebuie să-și suspende, conform procedurilor, calitatea de membru al Comunității Statelor Independente (CSI), urmând să aibă, ca și Ucraina, doar statut de observator în această organizație. Odată cu aprofundarea proceselor de integrare cu Uniunea Europeană și statutul de observator în cadrul CSI va trebui abandonat.

Diferendul moldo-rus din Transnistria

Orice soluție pașnică, democratică și durabilă a diferendului geopolitic și miliar moldo-rus din Transnistria trebuie să se bazeze pe Declarația de independență, Constituția și legislația Republicii Moldova. În speță, acest diferend trebuie soluționat în conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 117/XVI din 10 iunie 2005 și cele ale Legii cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stânga Nistrului (Transnistria) din 22 iulie 2005, acte juridice care au întrunit unanimitatea perfectă a membrilor Legislativului. Soluționarea diferendului trebuie să prevadă mai multe elemente și pași obligatorii: evacuarea necondiționată și ordonată a trupelor și arsenalului militar, precum și a serviciilor secrete ale Federației Ruse din partea de est a Republicii Moldova; înlocuirea misiunii de pacificare ruse instituite la 2 iulie 1992 cu un mecanism internațional de observatori militari și civili; desființarea trupelor militare, paramilitare și a structurilor de securitate ale regimului anticonstituțional de la Tiraspol; decriminalizarea și democratizarea zonei de ocupație și control militar al Federației Ruse.

Minoritățile etnice

Persoanele aparținând minorităților etnice și lingvistice au dreptul de a-și manifesta liber propria identitate. Nicio discriminare nu trebuie admisă în raport cu aceste persoane. Unul dintre drepturile esențiale ale acestor persoane este acela la învățământ în limba maternă. Statul are, pe de o parte, obligația de a veghea asupra reabilitării identitare a minorităților care au făcut obiectul rusificării în perioada sovietică, iar, pe de altă parte, de a asigura cadrul juridic, deciziile administrative și acoperirea financiară adecvată și suficientă pentru integrarea naturală a acestor minorități în ansamblul corpului social printr-o bună însușire și cunoaștere a limbii române ca limbă a majorității populației și limbă oficială a statului.

Multiculturalismul

Multiculturalismul presupune recunoașterea și respectul față de cultura și identitatea distinctă a fiecărui cetățean și a fiecărei comunități. Republica Moldova trebuie să renunțe la practicile moștenite din trecutul totalitar, când minoritățile neruse erau supuse deznaționalizării prin rusificare. Minoritățile etnice neruse (ucraineni, găgăuzi, bulgari, evrei, țigani/romi) trebuie să aibă drepturi egale cu minoritatea etnică rusă, fapt care să se manifeste în primul rând în sistemul de învățământ în alte limbi minoritare decât rusa. Multiculturalismul se manifestă prin multilingvism. Multiculturalismul înseamnă toleranța majorității față de orice minoritate etnoculturală sau lingvistică, dar și o loialitate a minorităților față de cultura și identitatea majorității.

Reforma administrației centrale

Noi suntem adepții reformării și modernizării administrației publice centrale, a cărei activitate trebuie eficientizată în servirea intereselor țării și cetățenilor. Pentru acest scop propunem reducerea numărului de ministere la 9, astfel încât Guvernul să fie format din 11 membri. Structura și organigrama guvernului din ultimele două decenii nu răspund criteriilor de austeritate și eficiență și constituie în sine o sursă a corupției la nivel de stat.

PRIM MINISTRU

1. MINISTERUL SANATATII, MUNCII SI PROTECTIEI SOCIALE
2. MINISTERUL ADMINISTRATIEI SI INTERNELOR
3. MINISTERUL APARARII
4. MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE SI INTEGRARII EUROPENE
5. MINISTERUL JUSTITIEI
6. MINISTERUL AGRICULTURII, MEDIULUI, APELOR, PADURILOR, ECONOMIEI si COMERTULUI
7. MINISTERUL EDUCATIEI, CERCETARII, TINERETULUI SI SPORTULUI, CULTURII si TURISMULUI
8. MINISTERUL FINANTELOR,DEZVOLTARII REGIONALE SI FONDURILOR EUROPENE
9. MINISTERUL TRANSPORTURILOR SI INFRASTRUCTURII

PRESEDINTELE ACADEMIEI DE STIINTE
GUVERNATORUL UTA GAGAUZIA

Autonomia locală

Autonomia comunităților locale trebuie umplută de conținut real, prin descentralizarea financiar-fiscală. Ea trebuie exercitată în spiritul Cartei Europene a Autonomiei Locale, în concordanță cu principiul subsidiarității, care presupune o distribuie complementară a puterii între autoritățile centrale și locale chemate deopotrivă să acționeze pentru binele comun. Noi ne opunem oricărei "verticale a puterii" și pledăm pentru scoaterea administrației publice locale de nivelul unu și doi din starea de dependență financiară excesivă de guvernul central.

Decomunizarea societății

Noi suntem o forță orientată spre viitor. Sechelele trecutului totalitar trebuie depășite printr-un proces de însănătoșire a societății. În acest sens, se impune aplicarea întocmai a prevederilor Rezoluției Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE) nr. 1096 (1996) privind

măsurile de demantelare a moștenirii fostelor regimuri totalitare comuniste și a Rezoluției APCE nr. 1481 (2006) privind necesitatea condamnării internaționale a crimelor regimurilor comuniste totalitare.

Clasa de mijloc

Noi susținem formarea unei clase de mijloc solide, care să reprezinte o garanție a stabilității și dezvoltării durabile a societății. Întreprinderile mici și mijlocii trebuie să se bucure de sprijinul statului prin promovarea unei politici economice și fiscale cu norme simple, stabile și stimulatorii, care să încurajeze activitățile economice să atragă investițiile directe, simplificarea procedurilor fiscale, reducerea substanțială a presiunilor generate de multiplele instituții specializate în controale și aplicarea de sancțiuni, limitarea amestecului arbitrat al organelor de anchetă în activitatea întreprinzătorilor, promovarea unei politici antimonopol, stimularea competitivității bunurilor și a produselor autohtone, stimularea producătorilor autohtoni, acordarea de subvenții și înlensniri micilor producători agricoli. De asemenea, suntem adepții unui sistem de taxare progresivă, pentru a redistribui venitul în societate.

Locuri noi de muncă

Mai mult de 50% din forța de muncă activă din țară a emigrat peste hotare în căutarea unui loc de muncă. Oprirea exodului masiv al populației peste hotare poate fi obținută prin crearea de noi locuri de muncă bine plătite. În acest sens, susținem eliberarea completă de plata impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător a întreprinderilor private care dublează numărul de angajați într-un singur an, precum și acordarea unui șir de scutiri și avantaje pentru întreprinderile care măresc numărul de angajați. Unul dintre principalele criterii de performanță și eficiență a guvernului trebuie să fie dinamica locurilor de muncă la scară națională. Pledăm pentru creșterea cu cel puțin 50 de mii a locurilor de muncă anual.

Fiscalitate stimulativă

Mărimea impozitelor trebuie să fie rezonabilă, pentru a nu admite sugrumarea liberei inițiative economice și pentru a nu fi în detrimentul creșterii și eficienței economice. Politicile și practicile fiscale trebuie să stimuleze activitatea economică, crearea noilor locuri de muncă, creșterea resurselor pentru dezvoltarea și protecția socială.

Atragerea investițiilor

Atragerea de capital autohton sau străin în economia țării este o necesitate vitală. Pledăm pentru mărirea de 10 ori a volumului investițiilor autohtone și străine atrase în acele sectoare ale economiei care sunt orientate spre export și tehnologii avansate. Persoanele străine care investesc 10 milioane de euro în economia națională trebuie să aibă dreptul de a primi cetățenia Republicii Moldova, la cerere.

Combaterea corupției

Combaterea corupției la nivel de stat este o prioritate a politicilor noastre. Propunem adoptarea Legii privind răspunderea administrativă și ministerială, astfel încât funcționarii de rang înalt să fie trași la răspundere pentru faptele de corupție. Noi considerăm că orice funcționar implicat într-un act de corupție trebuie să fie sancționat cu pedeapsă maximă (inclusiv detenție și confiscarea averii), fără posibilitatea de a mai ocupa vreodată funcții publice sau plătite de la bugetul de stat sau din bugetele publice locale.

Agricultura

Agricultura națională trebuie relansată. Măsurile noastre sunt: stabilirea taxei zero la importul tehnicii și utilajelor agricole care nu se produc în Republica Moldova; stimularea procesului de consolidare a terenurilor agricole; crearea unui Fond de Investiții în Agricultură; reluarea subvențiilor de stat în agricultură și mărirea cuantumului subvențiilor acordate producătorilor agricoli; crearea unui sistem de achiziționare a producției agricole; promovarea activă a produselor agricole autohtone; stimularea exportului producției agricole.

Independența și securitatea energetică

Republica Moldova nu dispune de independență energetică. Adesea, furnizorii monopolizati de resurse energetice din exterior recurg la presiuni și șantaj politic în raport cu țara noastră. Pentru depășirea acestei situații sunt necesare: diversificarea surselor energetice externe și limitarea dependenței de furnizorii din răsărit; subvenționarea de către stat a producătorilor autohtoni de resurse energetice alternative și regenerabile (parcuri eoliene, energie solară, biocombustibili, reciclarea deșeurilor lemnoase etc.); interconectarea sistemelor electrice și de gaz din Republica Moldova cu cele din Uniunea Europeană; subvenționarea de către stat a materialelor și lucrărilor de izolare a clădirilor și caselor în vederea reducerii consumului casnic de energie.

Infrastructura rutieră și feroviară

Drumurile publice locale, naționale și internaționale rutiere trebuie să asigure buna circulație a persoanelor și mărfurilor, având un rol esențial în organismul economic al țării. Noi considerăm că rețeaua de drumuri rutiere din țară trebuie reconstruită și extinsă prin direcționarea integrală a impozitului rutier către destinația corectă și atragerea de fonduri europene disponibile. Transportul feroviar trebuie dezvoltat și eficientizat prin modernizarea parcului de locomotive și vagoane, prin trecerea la standardul european de ecartament, prin eliminarea unor sectoare ineficiente, prin interconectarea Căilor Ferate ale Moldovei cu cele europene în zona Giurgulești-Galați, cu acces la porturile Galați și Constanța.

Protecția mediului

Protecția mediului înconjurător constituie una dintre garanțiile sănătății populației. Noi pledăm pentru extinderea suprafețelor împădurite, pentru refacerea deltei râurilor Prut și Nistru, pentru crearea de noi parcuri naționale și rezervații naturale. Totodată, considerăm necesară crearea unei infrastructuri moderne de protecție pentru caz de calamități naturale. Politicile noastre prevăd renovarea stației de epurare a apelor uzate din capitală, precum și construirea unor asemenea stații în orașul Soroca și în alte localități în care acestea lipsesc.

Parteneriatul cu alte curente politice

Noi suntem deschiși colaborării cu alte curente și forțe politice. Competiția politică deschisă nu trebuie confundată cu lupta ireconciliabilă sau cu ura politică. Competitorii politici nu trebuie să fie dușmani politici. Puterea nu este un scop în sine, ci doar un mijloc prin care treburile publice pot fi administrate eficient. Servirea interesului național și a interesului cetățenilor este o datorie patriotică a tuturor partidelor. Această datorie obligă la depășirea diverselor interese înguste sau egoiste de partid ori de grup și la îmbrățișarea unor forme de dialog și de parteneriat politic corect, transparent și eficient.

Epilog

Noi vrem să construim în Republica Moldova o societate în care dezvoltarea liberă a fiecăruia să contribuie la dezvoltarea liberă a tuturor. Noi apărăm dreptatea și solidaritatea socială, condiții esențiale pentru progres în economie, cunoaștere și în viața de zi cu zi. Noi milităm pentru un nou stat social, aliat al cetățenilor în bătălia pentru eliminarea sărăciei. Statul social va fi sprijinul cel mai puternic pentru adaptarea tuturor la schimbările pe care viitorul le va aduce. Statul social va fi principala resursă pentru reinstaurarea încrederii între oameni, între oameni și instituții, pentru construcția unei societăți solidare, responsabile față de toți membrii săi. Noi promovăm competiția liberă a valorilor în slujba interesului național. Noi apărăm minoritățile legitime. Toți cei lipsiți de apărare, vulnerabili, exploatați din punct de vedere economic, social și moral găsesc în noi tot sprijinul de care au nevoie. Noi încurajăm inițiativa cetățenească și manifestarea spiritului comunitar. Suntem un spațiu politic deschis către toate ideile și soluțiile care sunt inspirate de valorile noastre fundamentale, valorile Europei Sociale: solidaritatea, libertatea, egalitatea, justiția socială și responsabilitatea. Îi oferim țării noastre o nouă opțiune istorică. Viitorul este în mâinile noastre! Împreună vom reuși!